

publicarà el còmic *Assassinat a la mesquita*, obra del dibuixant Alfons López i del guionista Pepe Gálvez. Una historieta ambientada a la comarca de l'Osona, tan real com la vida mateixa, o una mica més...

Els autors del còmic, Alfons López —dreta— i Pepe Gálvez, fotografiats al barri vell de Girona.

Una història de ficció que supera la realitat

«Assassinat a la mesquita» és el nou còmic que publicarà Presència, obra d'Alfons López i Pepe Gálvez

XAVIER CASTILLÓN

■ *Assassinat a la mesquita*, ambientada a diferents localitzacions de la Plana de Vic, barreja elements del thriller, de comèdia costumista i, sobretot, de crònica social, traslladant a les vinyetes fets o situacions amb referents reals, com poden ser les reaccions contràries a la immigració magribina o els sospitosos incen-

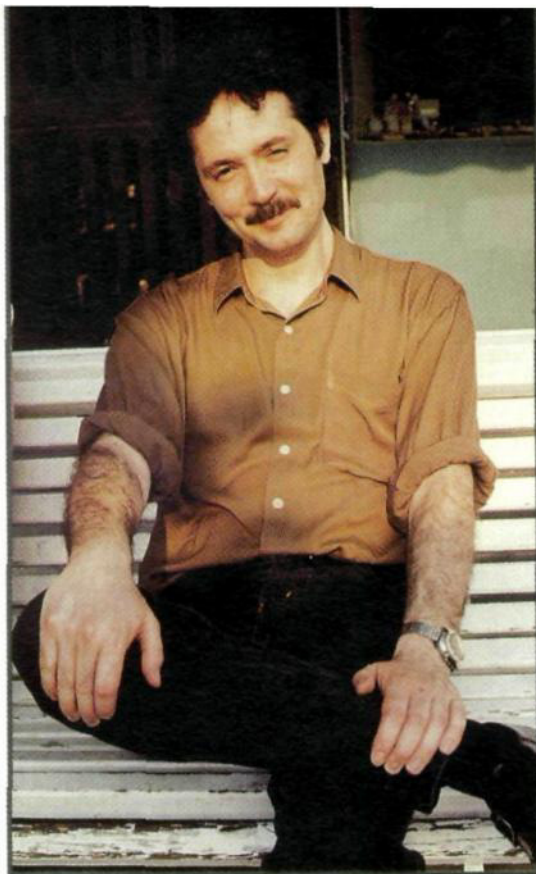
dis a fàbriques del tèxtil, coincidint amb la crisi del sector.

Comencem pels autors. En primer lloc és Pepe el que ens fa cinc cèntims de la seva trajectò-

ria vital i professional. «Jo sóc d'un poble de Terol que es diu Fuentes Claras. A l'any i mig vaig venir a Girona, a una casa al costat de la catedral. Professio-

nalment sóc economista... Economista, sindicalista i historietista», afirma irònic. I continua amb un aclariment: «Bé, això d'historietista és nou. En realitat, el que estat fins ara és crític d'historieta, primer a Ràdio Obrera, i després en *El Món*, l'*Avui* i Ràdio Hospitalet. Aquesta és la meua primera experiència professional com a guionista».

batalles, té un currículum bastant més extens, i així ho constata: «Quan arribo a Barcelona, el 1971, començo a publicar a diverses revistes com ara *TBO*, *Patufet* i *Mata-ratos*, de la qual arribo a formar part del consell de redacció: vam prendre el poder els dibuixants, d'una manera pacífica, això sí». Després d'aquesta primera etapa, Alfons entra a participar en un projecte que, sens dubte, condicionaria tota la seva carrera d'ençà de llavors: *Butifarra!* (1975). «Jo en vaig ser el coordinador i el que va crear l'equip. *Butifarra!* era una revista *underground* que recollia l'actualitat de la lluita als barris de Barcelona durant la transició. Es distribuïa a través de les associacions de veïns de Barcelona i vam arribar a editar prop de 3.000 exemplars. Després vam passar als quioscos, fins que, entre finals dels 70 i principis dels 80, deixem de fer la revista i passem a fer àlbums monogràfics com ara *La publicidad o El urbanismo feroz*». Autor molt prolífic, com s'ha pogut comprovar fins ara, la cosa no acaba aquí: «Paral·lelament a *Butifarra!*, vaig entrar a treballar a *El Pápus* immediatament després de la bomba, l'any 78. A més, en aquella època també col·laborava a *El viejo topo*, *Posible...*. Va ser una bona època, en què et podien processar per un acudit. Després, l'equip *Butifarra* ens vam especialitzar molt en aplicacions didàctiques, i vam fer diferents històries per a ajuntaments, històries de ciutats, a Tarragona o les Balears, també per al *Digui, digui...* Ah!, i just abans de tot això, el 1982, dirigeixo la revista *Cul de sac*, que per a mi va ser un dels experiments més interessants, des de la guerra, de fer humor en català. *Cul de sac* tenia bastant de compromís amb la nostra generació de *progres* que havien fet el Maig del 68 als anys 70 i que eren molt ingenus: una mena d'autoreflexió, però molt divertida, gens demagògica ni sectària. I, evidentment, com que estava feta en català, era també una crítica

NÚRIA SANTIAGO

Alfons López

Neix el 1950 a Lleida. A principis dels 70 desembarca a Barcelona i comença a publicar de forma regular a publicacions com ara *TBO*, *Patufet* i *Mata-ratos*, fins que, el 1975, assumeix la coordinació de *Butifarra!* El 1982 comença l'aventura de *Cul de sac*, una experiència inèdita de còmic adult en català. Després de, el 1986, dirigir l'efímera *¡Más maderal*, entra a *El Jueves*, on ja és un dels històrics de la casa.

a tot el catalanisme de saló, conformista i barat. Evidentment, va ser un fracàs estrepitos i tot el que havíem guanyat abans ho vam perdre i ens vam arruïnar absolutament. A *Cul de sac* va madurar tota la gent de l'equip *Butifarra* —Vaquer, Max, Azagra...—, molts dels quals després van anar a parar a *El Jueves*».

Després d'una quinzena de números i deutes per parar un tren, *Cul de sac* va desaparèixer. «Després d'això —continua explicant Alfons—, l'any 1983 vaig crear un personatge que m'estimo molt i que es diu Pepa. Pepa és una filla *punk* de pares *progres*, una mica el que serien

els meus companys de generació. Les historietes de Pepa es van publicar a les revistes *Rambla* i *Cimoc*».

I, finalment, arribem a la seva obra recent: «El 1986, Bruguera té el detall de fer-me director d'una de les seves publicacions, que es deia *¡Más maderal* i que era un intent de fer una cosa diferent per al jovent. Al cap de poc temps s'enfonsa l'editorial i marxo a Nicaragua a muntar revistes per a joves amb els nois sandinistes. Quan vaig tornar, el 1987, vaig entrar a *El Jueves* d'una forma estable. A *El Jueves*, he fet les sèries *Acción directa*, amb guions de Joan Aliu, *Paco el*

Pepe Gálvez

Neix també el 1950, però a Fuentes Claras, Terol. Passa la seva infantesa a Girona i actualment viu a Barcelona. Economista de formació, *Assassinat a la mesquita* és la seva primera experiència com a guionista de còmics. Tot i així, sempre ha estat molt involucrat en el món de la historieta, com a comentarista a la premsa —*El Món* i *Avui*— i també a emissores com ara Ràdio Obrera i Ràdio Hospitalet.

ministro i *Orgasmos cotidianos*, amb Joan Tharrats i X. Roca».

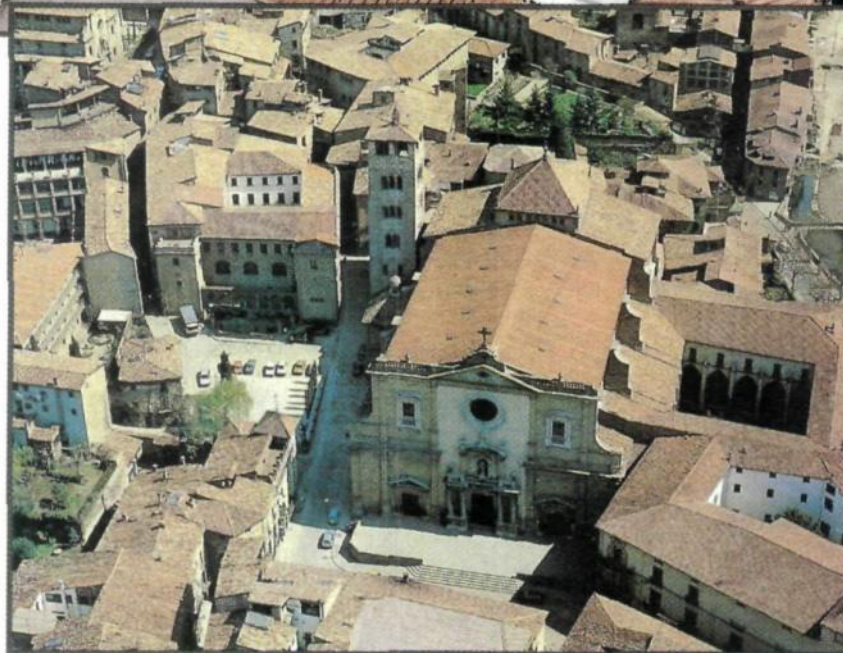
«Assassinat a la mesquita»

Respecte a *Assassinat a la mesquita*, Pepe apunta que tractaven «d'ajuntar el tema de l'emigració i el problema de la mà d'obra en determinades fàbriques. Veus una societat conservadora, que s'ha modificat amb el temps, però que rebutja molt el que ve de fora, i que li cau a sobre una aflluència inèdita d'immigrants magribins, posem per cas. D'aquí sorgeixen tensions que poden derivar cap a la droga, l'increment del delictes, la insegu-

retat ciutadana... I, en un moment donat, el fet que es volgués fer una mesquita a Vic —i sobretot les reaccions que va suscitar— ens va servir com a exemplificació de tots aquests canvis que es produeixen arran d'aquest xoc entre cultures». Pepe delimita la seva exposició al cas concret de la Plana de Vic, on es desenvolupa l'acció d'*Assassinat a la mesquita*: «Aquest xoc intercultural pot ser encara més greu en aquella zona, ja que el sentit religiós és també un sentit d'afirmació cultural i vivencial». I Alfons completa l'argumentació del seu col·lega: «Per remarcar aquest contrast, al primer capítol contraposem les campanades de l'església amb la crida a l'oració del muetzi des del minaret de la mesquita; tot i que és mentida, perquè estan tan reprimits, culturalment i en molts d'altres aspectes, que els musulmans no surten a cridar com farien a Tànger o a Marràqueix».

Tot i que afirmen haver col·laborat amb entitats com ara SOS Racisme, no han volgut utilitzar *Assassinat a la mesquita* en un sentit de crítica estricta a aquesta xacra social. «Ens hem limitat a traslladar a la ficció una realitat en què està present el problema del racisme i, d'alguna manera, dels febles en general. Indirectament, i sense cap mena de reflexió prèvia al respecte, ens ha

En aquesta vinyeta, dibuixada a partir d'una vista general de la ciutat de Vic, es pot veure la precisió del treball dels autors del còmic *Assassinat a la mesquita*.

sortit una història en què el que defensem són els no-guanyadors, com en el cas del periodista que investiga el cas, que es manté fidel a les seves idees sense vendre's a cap poder; o dels perdors amb majúscules, si parlem del jove immigrant magribí que és acusat de cremar una fàbrica», coincideixen a afirmar, i després afegeixen: «La crítica hi apareix d'una manera implícita, però mai articulada en cap mena de discurs».

Pepe reivindica la versem-

blança de l'obra i l'ús que han fet, com a referents, de tota una sèrie de fets reals: «Tu tens una acció en què passen una sèrie de coses que evidencien el racisme social. A partir d'aquí, tu pots reflectir-les o obviar-les, i nosaltres hem triat la primera opció, evidentment seguint una línia determinada i sempre tenint en compte que es tracta d'una ficció i, per tant, d'una manipulació de la realitat. La majoria de les coses que passen —tot i que, casualment, algunes van tenir

lloc molt després d'elaborar el guió— estan inspirades en fets diversos que han passat, com en el cas de l'incendi de la fàbrica, que pren com a referent l'onada d'incendis provocats que van coincidir amb la crisi del sector tèxtil. I el mateix passa en el cas dels incidents amb els àrabs a la zona». Alfons va una mica més enllà: «Pensem que és un treball per a una publicació d'informació general, perquè parteix d'uns elements trets de l'actualitat informativa recollida als mitjans d'informació. No és casual que *Assassinat a la mesquita* es publiqui en un suplement dominical com ara Presència: en cap

«Assassinat a la mesquita»

moment no ens vam plantejar oferir-lo a una revista de còmics».

Com es pot apreciar, el periodista protagonista de la història té una semblança física més que notòria amb l'escriptor i periodista barceloní Manuel Vázquez Montalbán, però ells tampoc no semblen donar gaire importància a aquest detall. Per contra, Alfons té alguna cosa a dir sobre uns personatges secundaris: «Recordo especialment les tres tietes, germanes del propietari de la fàbrica que es crema, que donen una mica el to de la història. A vegades, les històries es valoren més pels secundaris que no pels personatges principals: acostumen a ser personatges amb una dimensió humana més marcada i contribueixen a fer més creïble la història. Potser per això, entre altres factors, crec que la història té un cert to costumista». I Pepe, que ho corrobora, hi afegeix: «Hem intentat desmarcar-nos del gènere negre clàssic, de manera que fins i tot els nostres protagonistes són més aviat antiherois i bastant inútils a l'hora de resoldre el misteri que se'ls planteja. Són gent d'allò més normal».

Alfons i Pepe han treballat quasi set mesos en aquesta història, de la qual sens dubte cal destacar la perfecta selecció i reproducció de localitza-

cions —fruit d'un exhaustiu treball de camp a Vic i rodalies— i l'acurat acabat de les il·lustracions, amb un nivell no gaire habitual a la historieta que es fa a casa nostra. Justament sobre el panorama del còmic en català, Alfons i Pepe són conscients que el mercat és molt restringit, i que molt sovint els editors prefereixen apostar sobre segur amb traduccions de clàssics com ara Àsterix o Lucky Luke, que no pas arriscar-se amb autors del país. «En tot cas, no som pessimistes», afirmen aquests dos irreductibles de la historieta.

Ahmed, el bo

Mentre intenta guanyar-se la vida com a jornalер, aquest jove magribí es troba de sobte fent el paper de víctima propiciatòria d'una conspiració empresarial.

Segis, el lleig

Periodista idealista i, per tant, fracassat. «Jo ja no estic per a retirades sense dignitat i se me'n fot arribar a vell», és la proclama d'aquest antiheroi i sòsia de Vázquez Montalbán.

Siseta, la nena

La xicota d'Ahmed. També és neboda de Lluïsa, la companya eventual d'en Segis.

Rapinyós, el dolent

Vell empresari rondinaire. No se l'estima ni la seva filla, la Mariona.